

Látnivalók

A Móra Ferenc Múzeum kiállításai (Roosevelt tér 1-3.): Lucs-képgyűjtemény, Patikakiállítás, Móra-emlékszoba. A természet-tudományi gyűjteményünk legszebb darabjai, Vinkler László grafikái.

Fekete Ház (Somogyi u. 13.): Céhek, céhemlékek Csongrád megyében, Bálint Sándor-emlékkiállítás, Vihart aratva..., Buday György élete és művei.

Szegedi Vár (Móra-park): Szeged múltja, jelene, jövője...

Varga Mátyás színház-történeti kiállítása (Bécsi krt. 11/A).

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye (Szeged-Tápe, Vártó u. 4.).

Kass Galéria (Vár u. 7.): Kass János grafikái, John Halas kiállítása.

Horváth Mihály utcai Képtár: Szegedi képzőművészek nyári tárlata.

JATE-aula (Dugonics téri egyetem): A szocialista irrealizmus gyöngyszemei II., avagy, talált tárgyak egy letűnt korból.

Bartók Művelődési Központ, B Galéria: Kalmár Márton szobrászművész kiállítása.

Bálint István vajdasági festőművész kiállítása az ifjúsági házban.

Tűzijáték lesz a Tisza-parton

Ez a jó hír. És mert a dolognak kell legyen egy kellemtelen oldala is, a tűzijátékot előkészítő és kivitelező tűzszerészek kívánságára, egy előrebocsátott elnézést is közvetítenünk kell, mégpedig a Korányi sori klinikák lakói felé. Augusztus 15-étől 20-áig minden este, 23 óra tájban, az István, a király előadásait záró tűzijáték lesz. A görög tüzet a dóm tornyából bocsátják fel, a tűzijáték bombáit pedig a Tisza-partról, így a robbanások épp a klinikák előtt lesznek a lehangosabbak. A betegeket és a környék lakóit a durranások miatt — ígérik a tűzszerészek — kárpótolni fogja a nem mindennapi látványosság.

(panek)

Blues-képeslap Billtől Filmhíradós Alapítvány

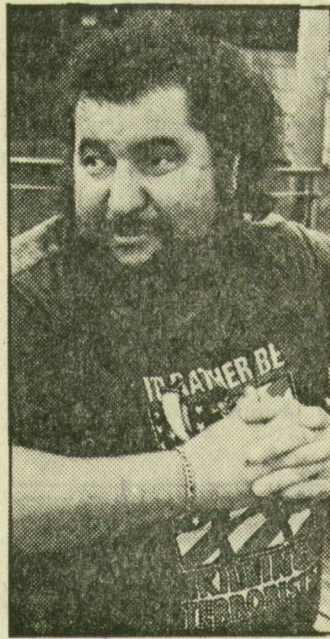
„Béres-cseppet hoztam”, alias: „Véres kardot hoztam” — énekelte Deák Bill Gyula az István, a király hangpróbáján. „Remek, remek a hangod” — állapították meg többen. „Azért ilyen — mondta Bill —, mert két 100 W-os hangszóró van beszerelve ide — és a mellkasára bökött. Ezek után jöttem én a franciakockás noteszszemmel és a hőség miatt kiszáradástól fenyegtetett filctollal.

— Először '83-ban játszottatok az István, a királyt. Akkoriban más volt a „légkör” az országban, mint most. Szerinted veszített-e aktualitásából?

— Olyan igazságok vannak a szövegben, az enyémekben főleg, amelyek mindig megállják a helyüket. Akkoriban sokan nacionalistának bélyegezték bennünket, de hát magyarok vagyunk, nem kell ezt szégyellni. Akí szégyelli, az elmehe.

— Mostanában keveset hallani rólad.

— Van egy zenekarom, Deák Bill Blues Band névre hallgat. Koncertezünk, van egy klubunk, ott hétfőnként játszunk. Megjelentek műsoros kazettáink, és most is készül egy, hamarosan megjelenik 10 ezer példányban, majd lemezformában is 1000—2000 darab. Egy hónapja játszottunk Szabadkán, a siker nem maradt el. Szeptember 14—16-ig nemzetközi blues-fesztivál lesz Budapesten, ott is fellépünk.

— Hoboéktól miért váltál meg?

— A befejezés úgy kezdődött, hogy lemezre készültünk. Közben megjelent Hobonak egy könyve, aminek több részével nem értettem egyet, nem tudtam elfogadni. Így azán elkészítettünk. Mindenki járja a maga útját.

— Szeged?

— Szeretem ezt a várost, nagyon jó a közönség. Az ifi házba, a JATE-klubba is szívesen járok koncertezni.

— Ha küldhetnél egy blues-képeslapot, mit írnál rá?

— Üdvözlöm a blues-rajongókat. Soha nem adom fel. Bill.

Podmaniczky Szilárd

Alapítvány létrehozását határozták el a Magyar Filmhíradó munkatársai. A Filmhíradós Alapítvány megalapítását azért tartják szükségesnek, mert Magyarországon — Európában egyedülálló módon — a híradó fokozatosan eltűnik a filmszínházakból. Ennek elsősorban az az oka, hogy az évi 20 millió forintos állami támogatás ma már nem fedezi a filmek költségeit.

Az előzetes elképzelések szerint az alapítvány támogatásával egy olyan új, színes, szórakoztató heti magazin-műsört készítenek, amely szívesen látott hetilapja lesz majd a filmszínházaknak. A szerkesztőség emellett természetesen megőrzi legfontosabb feladatát is; a mindenkori magyar történelem kiemelkedő eseményeinek celluloidon való megőrkítését, archiválását, rendszerezését és tárolását.

További cél, hogy a kópiák számának növelésével a fővárosban 10-12, vidéken pedig megyénként legalább egy moziban újra látható legyen a híradó.

Hódít a Tolnai-módszer

Április végén készítettünk is, tankönyvcsaládját megbeszélgetést Tolnai Gyulával, aki egy új, alsó osztályos gyerekeket érintő nevelési-oktatási program kidolgozására és elfogadtatására tette fel az életét. A módszer az oktatáspolitikai ellenérzés dacára terjedni kezdett, a nyugodtan tanár-nő ez évben pedagógusnapkor Apáczai-díjat kapott, júliusban pedig Amerikában népszerűsítette oktatási elveit, melynek eredményeként is kapnak a programból videofelvételeket, adaptációs fordításokat, magyarázókat, Tolnai Gyuláné konzultált Andrásfalvy Bertalannal

rendelte a miniszter a tankönyvkiadótól. Oktatási pályázatát a Soros-alapítvány elfogadta, kutatói ösztöndíjat kapott. A módszer szegedi vonatkozása, hogy jelenleg a Csongrád megyei pedagógusok számára városunkban tartanak továbbképzést. Az oktatási programot elegendő két szegedi pedagógus — Kenesiné Eperjesi Juszti és Kovácsné Békés Emese — alkalmazta, ám az újszegedi konzultációkon már a százait meghaladja az érdeklődő pedagógusok száma. Közülük tucatnyian Erdélyből jöttek.

Dal

Magyar-német író Szegeden

Érdekes szerzői estre kerül sor holnap, csütörtökön Szegeden. A Somogyi-könyvtár látja vendégül a hét végére, szülővárosába érkező Tunyogi Csapó Gábort, aki Kocsis Gábor néven publikál a Német Szövetségi Köztársaságban.

Emigrálását követően, idei márciusi látogatása után másodszor jár itt, ahol 1932-ben született. Édesapja nem más, mint az 1931—1940 között működő magángimnázium tulajdonosa, Tunyogi Csapó János. Ez a származás az 1950-es években nem jelentett előnyt, sőt a szegedi egyetemen végzett második szemeszterének elején, 1951-ben kizárták az ország összes felsőoktatási intézményéből. Ekkor könyvelő lett, majd 1953 tavaszán 27 hónapra munkaszolgálatos katoná. Végül csillésként dolgozott Pécsen. Innen származik az ihlete Bányász-szonettjének, amit másik két versével együtt a Tiszatáj közölt 1956 augusztusi számában, Tunyogi Gábor név alatt. Ez volt irodalmi pályakezdése, amit ezután külföldön folytatott, mert 1956. december 19-re virradó éjjel Ausztriába szökött.

A bécsi egyetem ösztöndíjasaként pszichológiát hallgatott és mellette a Nemzetőr című újság főmunkatársa volt. Az oszt-

rak fővárosban tanult meg alaposan németül is, amit aztán házasságkötését követően Bajorországban, a Burg-Kastl-i magyar iskolában hasznosított, ahol magyart és németet tanított, amíg betegsége miatt ezt abba nem kényszerült hagyni. Ekkor szabadfoglalkozású lett.

Írásai — versek, fordítások, elbeszélések, hangjáték, tanulmányok — magyar, német, angol, spanyol, olasz, norvég és horvát nyelven láttak napvilágot antológiákban, folyóiratokban. Első önálló kötete 1961-ben jelent meg Genfben A demokrácia iskolája címmel. Ezt követte a Versek (Köln/Brüsszel) 1963-ban, majd tíz év múlva Münchenben publikálta összegyűjtött költeményeit Az időtlenség köszilánkjai címmel. Ugyancsak 1973-ban látott napvilágot Dűrenben a Rettet die Zukunft! című jövőjátéka, míg három évvel később Münchenben az Ungarns Jugend heute című tanulmánya. Végül 1980-ban Marburgban tette közzé vers- és novellaválogatását Der Engel geht nicht irre címmel.

Ezekből az alkotásokból ad ízelítőt Tunyogi Csapó (Kocsis) Gábor az érdeklődőknek a Somogyi-könyvtár alagsori klubjában 16-án, csütörtökön este 6 órakor.

(gyuris)

Kocsis Gábor

Szegeden, harmincnégy év után

Még ringna, mint a bölcső (de hol van már a gyermek?) e város és e táj — s csak szappanbuborék. Vigyázz, mert fölrepül s elpattan, mint az ég, az egykor itt felejtett... Hideg szelek hevernek

porból kis szobrokat... Hát nem volt még elég a gond, emlékezés és a fájdalom fejednek? Az egészségesebbek — lásd — mindent elfelednek, csak benned súlyosul a zörgő törmelék.

Kezedben mint kavics, pár régi név kocog, sápadtan mennyi szép kísértet bócorog, fordulj bár erre, arra, a város telve velük,

nem sírnak, nem nevetnek, csak vannak, mint a fák, kik elszáradtak régen, nincsen levél, virág, s ha megszólítod őket, kicsordul sárga vérük.

Szeged, 1990. március 4.

Másfajta állapot

Interyou Sebestyén Mártával

Szegediekkel beszélgetve kicsit csodálkoztam, hogy milyen kevesen hallottak róla a városban. Legföljebb annyit tudnak róla, hogy „ő játszotta a Koppány lányát”. Még a műveltebb emberek közül is csak néhány mondta, hogy ő a Muzsikás együttes éneke. Aki viszont ismeri, rajong érte. Megértem rajongásukat: mindenféle „talán”, „valószínűleg” és egyéb nélkül, neki van a legszebb hangja a népdalénekesek közül. Ebédszünetben kerestem föl a Topolya sori csarnokban, ahol a részpróbák zajlanak. Leülünk egy padra, és ő kicsomagolja az „ebédet”: néhány bundáske-nyeret paprikával. Kicsit nyúzott, de nincs okom csalódni elképzelt szépségében, így óhatatlanul adódik a kérdés:

— A filmben miért nem te játszottad Rékát?

— Ezt Koltay Gábortól, a rendezőtől kellene megkérdezni. Amikor megkezdődött a forgatás, neki már megvolt a jelöltje, és nagyon ragaszkodott kiválasztott táncosnőjéhez; Szörényi Levente, a zeneszerző pedig az én hangomhoz. Így lehet, hogy én énekeltem, de más játszott. Egyébként az emberek azt hitték: biztos azért nem kerültem a vászonra, mert rok-kelek, féllábú vagy valami ilyesmi vagyok. Aztán, amikor megismertek, megálltak és megtapogattak, hogy „tényleg ő lenne az?”

— Operával nem próbálkoztál?

— Nem, ez egészen más! Egyébként én nem is tanul- tam iskolában énekelni. Nem akarok ebbe belekontárkod-

ni. Éppen elég, hogy egyes operaénekesnők gurgulázva énekelnek néhány magyar népdalt...

— Ha már Sinkovits politikai reklámjaira rákérdeztünk, érdekelne, hogy te, illetve a Muzsikás együttes miért engedélyezték, hogy az SZDSZ a ti dalotokat használja „reklámszlogen- nek”?

— Nem kértek engedélyt, egyszerűen ellopták. Később ugyan megkerestek, de nem vagyok hajlandó egyik párt- ba sem belépni...

— Tehát „tisztá” a múltad?

— Sőt! 73-74-ben, mivel részt vettünk március tizen- ötödikén a tüntetésen, öt év- re bevonták az útlevelemet. Még Bulgáriába sem mehet- tem ki, pedig oda még az apagyilkosokat is kienged-

Utána, ahogy megkaptam a papírjaimat, azonnal elutaz- tunk: Új-Zélandra.

— Sokkal messzebb nem nagyon mehettél volna...

(Eszik közben néhány falat- tot, s én nem is zaklatom közben, majd váratlanul fel- néz és csak annyit mond:)

— Gyerekem lesz!

(Hirtelen nem is tudok mit válaszolni, csak a szokásos kérdést teszem fel:)

— Hányadik hónapban vagy?

— A másodikban. Fárade- konyabb is lettem. Régebben mindig éjszaka dolgoztam, de most valahogy nem bírom a tempót. Emiatt kértem No- vák Ferenc koreográfust is, hogy ne hurcoljanak meg annyira a színpadon, mint eredetileg tervezték.

— Mint mondjuk Kovács Adélt A szüzai menyegző- ben?

(Márta szeme felcsillan:)

— Sajnálom, hogy nem ta- lálkoztam vele. Együtt lak- tunk albérlésben.

(Vajszínű furgon gördül be a sportszarnok elé.)

— Megjött a férjem — mondja Márta.

(Szőke hajszos férfi kö- zelit felénk.)

— Nem akarsz valamit kér- dezni tőle? — kérdezi Már- ta.

— Mit, például?

— Hogy hogyan érzi ma- gát Magyarországon?

(Megkérdem. A férfi ki- csit akcentussal beszél, de alig lehet észrevenni, hogy amerikai.)

— Nagyon jól — mondja —, szerintem tíz év múlva ez az ország is olyan fejlett lesz, mint az Egyesült Álla- mok. De úgy éreztem, nem tíz év múlva kell idejönni, hanem most.

A próba folytatódik. Már- taék elmennek s én mégsem mozdulok helyemről. Hiszen az emberek általában ér- tetlenül állnak a tökéletes- nek látszó boldogsággal szemben.

Számukra csak az áhítat marad.

S talán még a zene.

Kolozsi László